

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA I RADY MINISTRÓW

z dnia 24 lutego 1954 r.

w sprawie prac przygotowawczych do powołania gromadzkich rad narodowych.

Przy istniejącym obecnie podziale administracyjnym Państwa najniższym ogniwem władzy państwowej na wsi jest gminna rada narodowa. Gminy są jednak z reguły zbyt wielkie pod względem ilości mieszkańców, obszaru oraz liczby gromad (wsi) należących do gminy. Przeciętna ilość mieszkańców w gminie wynosi obecnie 5.000, a dochodzi do 18.000; przeciętna powierzchnia gminy wynosi 98 km², a w poszczególnych przypadkach dochodzi do 400 km²; przeciętna ilość gromad w gminie wynosi 13, a dochodzi do 60.

W tych warunkach gminne rady narodowe napotykają znaczne trudności przy wykonywaniu swych zadań. Ze względu na dużą liczbę mieszkańców i zbyt wielką powierzchnię większości gmin więź gminnych rad narodowych z ludnością nie jest dostatecznie ścisła i bliska. Niedostateczna jest kontrola ludności nad działalnością gminnych rad narodowych.

Przed najniższym ogniwem władzy państwowej na wsi stoją poważne zadania w dziedzinie dalszego rozwoju twórczej inicjatywy i aktywności szerokich mas chłopskich, codziennego, wszechstronnego zaspokajania potrzeb i interesów ludności oraz skuteczniejszej niż dotąd walki z przejawami samowoli i biurokratyzmu.

Z tych względów niezbędne jest utworzenie nowych, większych gromad i powołanie w nich gromadzkich rad narodowych, przy równoczesnym zniesieniu dotychczasowych gmin i gminnych rad narodowych. Zbliży to organy władzy państwowej do ludności wiejskiej.

Nowe gromady obejmować powinny liczbę mieszkańców i obszar znacznie mniejsze od dotychczasowej przeciętnej gminy. Dzięki temu gromadzka rada narodowa będzie mogła utrzymywać najściślejszą codzienną więź z ludnością gromady, a lud pracujący będzie mógł sprawować stałą i skuteczną kontrolę nad działalnością tego organu swojej władzy. Zmiana taka stworzy warunki dla przyciągnięcia szerszych niż dotąd rzesz pracujących chłopów, do udziału w rządzeniu Państwem, pozwoli znacznie lepiej wniknąć w potrzeby gospodarcze, społeczne i kulturalne wsi oraz sprawniej i pełniej je zaspokajać, ułatwi okazywanie wsi skuteczniejszej pomocy w walce o wzrost produkcji rolnej.

W celu zebrania materiału dla opracowania odpowiednich projektów ustaw i przedłożenia ich Sejmowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej niezbędne jest przeprowadzenie prac wstępnych. Prace te powinny być przeprowadzone w taki sposób, aby przygotować podział najlepiej odpowiadający potrzebom oraz słusznym życzeniom i wnioskom samych zainteresowanych.

Z tych przyczyn Rada Państwa i Rada Ministrów uchwalają, co następuje:

§ 1. Prace wstępne do przygotowania projektów w sprawie utworzenia nowych gromad i zniesienia gmin przeprowadzone będą na zasadach ustalonych w niniejszej uchwale.

§ 2. Naczelną zasadą przy projektowaniu podziału na gromady powinna być troska o największe zbli-

zenie gromadzkiej rady narodowej do ludności wsi i o najlepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców.

§ 3. Ilość mieszkańców projektowanej gromady powinna w zasadzie wynosić od 1.000 do 3.000, a powierzchnia — od 15 km² do 50 km². Powierzchnia projektowanej gromady może być mniejsza przy gęstym zaludnieniu i zwartej zabudowie, większa — gdy na jej terenie znajdują się znaczne kompleksy lasów, wód itp.

§ 4. W skład projektowanej gromady powinny wchodzić wsie, położone na terenie jednej gminy lub sąsiadujących ze sobą gmin, powiązane ze sobą komunikacyjnie oraz posiadające wspólne urządzenia gospodarcze, kulturalne, zdrowotne itp.

§ 5. Siedziba gromadzkiej rady narodowej powinna mieścić się w jednej z większych miejscowości, położonej najbardziej centralnie, o najdogodniejszych połączeniach komunikacyjnych z pozostałymi wsiami gromady i z siedzibą powiatowej rady narodowej. Odległość siedziby gromadzkiej rady narodowej od najdalej położonych gospodarstw na terenie projektowanej gromady powinna z reguły wynosić najwyżej 3 do 5 km.

§ 6. Dla opracowania wniosków w sprawie tworzenia nowych gromad prezydium wojewódzkich, powiatowych i gminnych rad narodowych powołają komisje podziału administracyjnego.

§ 7. 1. Wstępny projekt podziału na gromady powinien określać granice gromad oraz siedziby gromadzkich rad narodowych.

2. Wstępne projekty, opracowane przez gminne komisje podziału administracyjnego przy udziale akty-

wu gminnego i gromadzkiego, będą rozpatrzone przez gminne rady narodowe.

§ 8. 1. Uchwalone przez gminne rady narodowe projekty podziału na gromady przekazane będą powiatowym komisjom podziału administracyjnego.

2. Na podstawie wniosków powiatowej komisji podziału administracyjnego prezydium powiatowej rady narodowej opracuje dla powiatu projekt podziału dotychczasowych gmin na gromady.

§ 9. Na podstawie projektów opracowanych przez prezydium powiatowych rad narodowych wojewódzka komisja podziału administracyjnego opracuje projekt dla całego województwa.

§ 10. Prace przygotowawcze powinny być zakończone do dnia 30 kwietnia 1954 r.

§ 11. Projekty opracowane na podstawie niniejszej uchwały stanowić będą materiał dla podjęcia decyzji o utworzeniu gromad w trybie określonym przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w ustawie.

§ 12. Szczegółowe wytyczne do opracowania projektów oraz postanowienia o składzie i trybie działania gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich komisji podziału administracyjnego, jak również zadania prezydium rad narodowych w wykonywaniu niniejszej uchwały ustali instrukcja, wydana przez Kancelarię Rady Państwa i Urząd Rady Ministrów.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Prezes Rady Ministrów: B. Bierut